

בית ספר על אזורי תפן

מסמך זה נכתב בעבודת צוות משותפת ומשמש כבסיס רעיוני לעבודתנו.

חלק א'

מטרת העל

הבוגר יוכל להתמצא ולפעול היטב בסביבת חייו, להצליח באופן אישי ולהשפיע לטובה, באופן מוסרי וחוקי, על החברה והסביבה בה הוא חי.

למושג **"סביבת חייו"** אנו מייחסים כמה משמעויות:

הסביבה החברתית-תרבותית:

שפת המקום, מגוון מאפייני התרבות והחברה, העולם הטכנולוגי, עולמות תוכן עיוניים שונים וכן הלאה....

הסביבה הגיאוגרפית:

סביבת המגורים, המדינה כולה והכרות עם העולם הגדול מבחינת שפות ומושגי יסוד.

הסביבה המושגית והפרקטית של חיים בעולם דמוקרטי/ליברלי:

זכויות האזרח, שוויון ערך האדם, פלורליזם, אחריות, יוזמה וכן הלאה.

"הצלחה" בהקשר זה היא השתלבות טובה ומספקת בסביבה החברתית והמקצועית, תוך פיתוח

חיים אישיים מלאים ובעלי מימד של השפעה חיובית על החברה.

חלק ב'

מטרות המשנה - כל המטרות מתייחסות לאדם אחד וההפרדה בין התחומים נעשית

רק לשם ארגון החשיבה על הדברים.

א. פיתוח איכויות אישיות

אנו פועלים בכדי שבוגר בית הספר יהיה מצויד ומיומן ביכולות הבאות:

בתחום הפרט:

ערכים:

- אדם בעל עמוד שדרה ערכי חזק המסוגל לעמוד במציאות משתנה.

קוגניציה:

- אדם בעל יכולת להגדיר מטרות אישיות.
- אדם אשר מזהה ומכיר את כישוריו, נטיותיו ומגבלותיו.
- אדם בעל יכולת להעריך ולבקר את עצמו.
- אדם בעל יכולת לארגן לוח זמנים אישי למשימות.
- אדם המסוגל להתמודד עם בעיות בדרך אפקטיבית - הבנת "המנגנון הפנימי" של הבעיה, דרכי התמודדות, בחירה ופעולה.
- אדם אשר יכול לבקש עזרה במקומות הנכונים

עולם רגשי:

- אדם בעל יכולת לזהות מצב רגשי בו הוא נמצא ולהבין את הקשר בין רגש, מחשבה ופעולה.
- אדם בעל יכולת לעמוד בקשיי עבודה ממושכת שאינה אטרקטיבית בכל שלביה.
- אדם בעל יכולת לפעול בגמישות בתוך סביבה משתנה.
- אדם בעל מכוונות עצמית למאמץ ולמצוינות תוך דבקות במטרה.

ביחס לזולת:

- אדם אשר יכול לזהות את כישוריו, נטיותיו ומגבלותיו של הזולת, להתחשב בהם ולהיעזר בהם.
- אדם המסוגל להבחין ולהתייחס לרגשות הזולת ולהשפיע עליהם.
- אדם אשר מוכיח כבוד, אחריות והתחשבות.
- אדם המסוגל לבטא הערכה ואסירות תודה.
- אדם המסוגל לפתח ולשמור לאורך זמן על מערכת יחסים אישית.

ביחס לחברה:

- אדם בעל יוזמה, יכולת ארגון ומנהיגות.
- אדם בעל אחריות אישית וקבוצתית.
- אדם אשר מכיר וקשור אל המדינה והחברה הישראלית בפן ההסטורי, התרבותי, השפתי.

- אדם אשר מכיר את המערכת הדמוקרטית וכללי הפעולה בתוכה.
- אדם אשר מכיר ויכול להשתלב בסביבות ארגוניות שונות (הרכייה, קבלת מרות, סטטוס).

ביחס לסביבה:

- אדם אשר מתייחס בכבוד ובאחריות לסביבה הפיסית הקרובה והרחוקה - רכוש, ניקיון, קיימות.

ב. פיתוח היכולת לרכוש ידע, לבקר, לטעון טיעון ולנמקו

אנו פועלים כדי שלבוגר בית הספר

- יהיה בסיס ידע בתחומים מגוונים, אליו ניתן יהיה לקשור ידע נוסף.
- תהיה יכולת לנתח אי ודאות, ללמוד כיצד דברים נמצאים בשינוי.
- תהיה היכולת לראות נקודות מבט מגוונות, להבין אירועים חברתיים, לחקור היבטים מוסריים.
- תהיה היכולת לטעון טיעון מסוגים שונים (אמפירי, כמותי, חברתי) ולנמקו בהתאם.

למטרה זו קשורות מיומנויות כגון:

- א. מיומנות איתור מקורות מידע ושימוש מושכל בהם, כולל ממומחים ובעלי מקצוע.
- ב. מיומנויות למידת חקר ושאלת שאלות בכל מקצוע
- ג. מיומנות השימוש בנתונים ובחשיבה לוגית כדי לבחון השערות ולקבל החלטות.
- ד. מיומנויות שימוש בטכנולוגיות מידע לצרכי למידה ותקשורת ולהפקת תוצרי למידה
- ה. מיומנות בחירה, קבלת החלטות שקולה.
- ו. הבנת הנקרא
- ז. הבעה אישית ויכולת סיכום רעיונות.

ג. פיתוח מיומנויות תקשורת והעברת מסר

אנו פועלים בכדי שלבוגר בית הספר יהיו מיומנויות תקשורת והוא יוכל

- לכתוב, לקרוא, להבין את האחר, להקשיב ולדבר היטב.
- להשתמש באמנות ובטכנולוגיה לשם הסבר.
- להשתמש בשפות נוספות.

למטרה זו קשורים מיומנויות ותכנים כגון:

- א. למידת שפת אם ואנגלית ברמה טובה המאפשרת תקשורת טובה ושימוש לימודי.
- ב. למידת ערבית ברמה המאפשרת לפחות תקשורת טובה.
- ג. היכולת להציג ולהסביר רעיון, לקיים פרזנטציה.
- ד. היכולת לנהל עבודת צוות ודיון.

דוגמאות לדרכי עבודה - איך משפיעים ומכוונים לעבר מטרות אלה במסגרת בית הספר ?

נורמות:

- מתן דוגמא אישית טובה בכל התחומים - מתן כבוד, ביטוי תודה והערכה, אחריות, רצינות, מאמץ, התכוונות למצוינות, יחס חיובי מעשי ללמידה ולידע (מורים לומדים), רגישות ואמפתיה, טיפול בנושא היחסים בתוך הצוות.

תוכניות לימודים וארגון הלמידה:

- יצירת הזדמנויות בהן על התלמיד להגדיר מטרה לימודית ספציפית לעצמו.
- יצירת מצבים רבים בהם תלמיד אחראי ללוח הזמנים שלו.
- יצירת הזדמנויות רבות בהם התלמיד צריך לחפש מידע עבור עבודותיו.
- יצירת הזדמנויות לאינטראקציות רבות בין הלומדים בתהליך הלמידה, תוך ליווי והנחיה.
- יצירת הזדמנויות רבות בהן התלמיד צריך להשתמש בטכנולוגיות מידע בכדי להפיק את תוצרי למידתו.
- ליווי צמוד של התלמידים בשלבים בהם יש עבודה אפורה במהלך הלמידה, מתוך ניסיון לחזק את כוחותיו ועמידתו של התלמיד.
- עיסוק שיטתי ומונחה בקריאה ובהבנת הנקרא, מיומנויות סיכום ותיעוד.
- יצירת הזדמנויות רבות לפרזנטציה ולימוד שיטתי של המיומנויות הנדרשות.
- יצירת הזדמנויות רבות להכרות עם החברה ועם התרבות הישראלית על גווניה השונים.
- למידה מכוונת של מקצועות הומניסטיים בדרכים שמציגות נקודות מבט שונות.
- מתן הזדמנויות רבות להתנסות בתחומי תוכן ויצירה מגוונים.
- יצירת הזדמנויות רבות ללמידה מחוץ לבית הספר, למפגש עם מומחים ובעלי מקצוע.
- עיסוק רב באקטואליה.
- הכנת תכניות רב תחומיות, ושיתוף פעולה בין מורים לשם העברת מיומנויות וידע מתחום דעת אחד לאחר.
- שימוש בכלי הערכה מעצבת ומשובים תכופים של התלמיד לעצמו והמבוגרים לגביו, בתחומי יכולות, חולשות, עמידה במטרות, שאיפה למצוינות אישית.
- ספיראליות בהוראה מגן עד י"ב.

ארגון בית ספרי:

- ליווי אישי על ידי מחנכים - תומכים - חונכים בתהליכי קבלת החלטות, ארגון זמן, עמידה בקשיים.
- שימוש בוועדות יחסים להתמודדות עם קונפליקטים ובעקרון הפעולה של הוועדות גם במסגרות אחרות.